

třetí, které postihuje vyzrazení chráněných předmětů osobě nepovoláné, právě jako nejvhodnější prostředek umožňující prozrazení jich cizí moci. Nálezací soud opomněl hodnotiti jednání obžalovaných s tohoto posledního hlediska, ač právě ustanovení třetího čísla § 6 zákona na ochr. rep. na ně dopadá. Rozsudek trpí proto zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Čís. 5800.

Zodpovednosť železničných zamestnancov — vedúceho posunovania, strojvodcu a topiča — s hľadiska § 438 tr. zák. za porušenie služebných predpisov pri posunovaní vlaku po vlečke.

Topič je pomocným orgánom strojvodcu a je tiež povinný pozorovať, či trať je voľná.

(Rozh. zo dňa 20. januára 1937, Zm III 567/36.)

Strojvodca A., topič B. a vedúci posunu C. posunovali vlakovú garnitúru z nádražia po vlečke do továrne; dialo sa to tak, že lokomotíva tlačila vozy pred sebou a posun vedúci C. stál na stupátku prvého vozu: brána továrne bola uzavretá; vlečka mala ohyb a C. dával posádke stroja návestia na zmiernenie rychlosti a zastavenie na vonkajšej strane vlečkového oblúka tak, že boly topičom B. len neskoro zbadané a sdelené strojvodcovi A. Strojvodca už nemohol vlak včas zastaviť a prvý voz garnitúry vrazil do brány továrne práve vo chvíli, kedy vrátnik, upozornený na blížiaci sa vlak, chcel ju otvoriť; brána nárazom vyvrátená, padla na vrátnika a zranila ho tak, že zomrel. Súd prvej stolice uznal vinným prečinom podľa § 438 tr. zák. len vedúceho posunu C.; o d v o l a c í s ú d však odsúdil pre tenže prečin i obžalovaných A. a B.

N a j v y š š í s ú d zmätečné sťažnosti obžalovaných A. a B. čiastočne odmietol a čiastočne zamietol.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podali zmätočnú sťažnosť obžalovaní A. a B. na základe § 385, č. 1 a) tr. p. čo do viny.

I. Obžalovaný A. preto má za to, že nie je vinný, lebo vraj urobil všetko, čo bolo v jeho moci, aby vlak včas zastavil, že nezavinil srážku, ale ide o nehodu, ktorá vznikla výlučne zavinením obžalovaného C., ktorý dával vraj znamenie nedbale a neskoro.

Zmätočná sťažnosť je čiastočne v rozpore s predpisom § 33, odst. 3 por. nov., pokiaľ vychádza z toho, že vrchný súd vraj omylne ocenil dôkazy a omylne zistil, že obžalovaný A. nevidel bránu otvorenú a že C. dával znamenie »pomaly« a »stoj« už na 120—130 m od brány továrne, do ktorej vrazil vlak vedený obžalovaným A. ako strojvodcom. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je založená na takých skutočnostiach, ktoré neboly zistené, je preto zákonom vylúčená.

Inácej je zmätočná sťažnosť bezzákladná. Správny je názor vrchného súdu, že aj A. ako strojvodca musel sa starať o to, či bola brána továrne, o ktorej vedel, otvorená alebo nie a nemohol sa spoliehať výlučne na návestia dané mu riadičom posunu C. Ponevác obžalovaný A. nevidel bránu otvorenú a musel rátať s tým, že prípadne nedostane od C. primerané návestia, bol povinný vyvinúť pred takou vážnou prekážkou, ako je zatvorená brána, zvýšenú pozornosť a mohol sa približovať k nej len takou zmenšenou rýchlosťou, aby mohol vlak zastaviť bez ohrozenia železnice a osôb v jej blízkosti sa zdržujúcich. Túto povinnosť jasne ukladá strojvodcovi odst. 4 bodu 5, čl. 36, bod b), č. 10 D), čl. 104 dopravných predpisov č. XX. a bod 3 úvodu týchto predpisov. Porušil tedy obžalovaný A. svoju služebnú povinnosť, keď viedol vlak ku bráne rýchlosťou 16 km, tedy podľa okolností neprimeranou. Smrť poškodeného je v príčinnej súvislosti s nedbalosťou obžalovaného A., lebo keby bol viedol vlak menšou rýchlosťou, bol by ho mohol zastaviť pred bránou, srážka nebola by nastala a poškodený nebol by utrpel úraz. Nemýlil sa tedy vrchný súd, keď obžalovaného A. uznal vinným.

II. Ani zmätočná sťažnosť obžalovaného B. nevyvrátila správny názor vrchného súdu, že aj tento obžalovaný ako topič porušením svojich služebných povinností zavinil srážku vlaku a smrť poškodeného.

Obžalovaný vychádza z mylného predpokladu, že vrchný súd zistil, že obžalovaný C. upovedomil obžalovaného A. o tom, že brána továrne bola zatvorená. Zmätočná sťažnosť v tomto bode sa opiera o písomnú chybu, ktorá sa vyskytuje vo vyhotovení rozsudku vrchného súdu, kde je síce mylne uvedené, že C. upovedomil strojvodcu o tom, že brána je zatvorená, avšak podľa konceptu rozsudku a podľa celého textu jeho odôvodnenia je jasné, že vrchný súd zistil, že C. opominul upovedomiť A., a čiastočne práve na tomto základe uznal súd C. vinným. V tejto časti je tedy prevedenie zmätočnej sťažnosti v rozpore s predpisom § 33, odst. 3 por. nov. a je preto táto časť zákonom vylúčená.

Mylný je názor sťažovateľov, že podľa železničných predpisov topič sa mal starať len o výtop stroja, len výnimečne mal sprostredkovať návestie sprievodcu C. strojvodcovi, nemal sa však starať o voľnosť trate. Podľa bodu 9 čl. 6 služebných predpisov pre strojvedúceho čís. XXIII a podľa bodu b), čís. 10, D) čl. 104 dopravných predpisov čís. XX topič je pomocným orgánom strojvodcu a už z toho plyní, že o voľnosť trate má sa starať tak ako strojvodca. Plyní táto povinnosť topičova aj z toho predpisu bodu 3. úvodu dopravných predpisov čís. XX, že zamestnanci železnice majú jednať v duchu platných predpisov podľa najlepšieho vedomia a svedomia tak, aby bola vždy zaručená pravidelná nerušená a bezpečná premávka. Len pozornosť a spolupráca všetkých orgánov pri železničnej doprave zamestnaných zabezpečuje železničnú premávku. Keď jednotlivé orgány majú aj zvláštne povinnosti, — ako na príklad topič má topiť stroj atď., to nevylučuje ich všeobecnú povinnosť na spolupôsobenie pri zabezpečení premávky. Pozorovať voľnosť trate je samozrejماً stála povinnosť tak strojvodcu ako jeho pomocníka topiča. Podľa zistení vrchného súdu obžalovaný B. vedel, že vlak ide cez bránu do továrne, nevidel bránu otvorenú, preca neupozornil na túto vážnu prekážku premávky

strojvodcu a nič neurobil, hoci musel zbadať, že strojvodca v nebezpečnej situácii viedol stroj neprimeranou rýchlosťou. Obžalovaný B. porušil teda svoje služebné povinnosti a tým tiež zavinil srážku a smrť poškodeného, lebo strojvodca bol by správne viedol vlak, keby bol býval zavčas upozornený na nebezpečie, ktoré — síce tiež zavinene — nezbadal. Nemýlil sa teda vrchný súd, keď za vinného uznal obžalovaného B. prečinom podľa § 438 tr. z.

Čís. 5801.

I ten, kto je obcou ustanovený k prevádzaniu politickej exekúcie v obci, je orgánom vrchnosti a požíva ochrany podľa zák. čl. XL:1914; pri tom je nerozhodné, či bol vzatý do prísahy alebo nie.

(Rozh. zo dňa 23. januára 1937, Zm IV 732/36.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. a spol. pre prečin násilia proti orgánu vrchnosti zmätočnú sťažnosť obžalovaného A. zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v :

Po zákone z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. uplatnená zmätočná sťažnosť namieta, že výkon nebol po práve preto, lebo podľa § 67 exek. zák. v znení § 16 zák. čl. XLI:1908 zabavený kôň vôbec v dobe výkonu nepodliehal exekúcii.

Táto námietka je bezdôvodná. Ustanovením § 4, odst. 2 zák. čl. XL:1914 je chránený právny výkon povolania úradného orgánu, z čoho plynie, že rozhodné je iba to, či výkon úradného orgánu po formálnej stránke bol po práve, t. j. či úradný orgán podľa svojho povolania bol oprávnený konať vytýkaný úkon. Otázka materiálneho práva, či zabavený kôň podliehal exekúcii, v tomto prípade vôbec neprichádza v úvahu.

Rovnako je bezzákladná ďalšia námietka, že výkon M., prípadne obecných policajných strážnikov N. a O., nebol po práve preto, že M. je súkromná osoba, nebol vzatý do prísahy a preto nemohol vykonávať úradný výkon a nebol ani oprávnený preto dať previesť úradné výkony inými.

V súdenom prípade ide o vymáhanie cirkevnej dane politickou exekúciou. Ktoré orgány môžu túto exekúciu previesť, predpisuje ustanovenie § 101 vl. nar. čís. 8/1928 Sb. z. a n. Podľa tohoto ustanovenia exekučný úrad, prevádzajúc politickú exekúciu, je oprávnený použiť svojich vlastných orgánov, orgánov ustanovených k bernej exekúcii, obecných orgánov, podľa potreby aj vojska.

Podľa zistenia nižších súdov bola poverená obec previesť predmetnú exekúciu a v obci je poverený exekučným výkonom M. a N. je sprisahaným obecným strážnikom.

Z tohoto zistenia hľadiac na ustanovenie § 101 vl. nar. č. 8/1928 Sb. z. a n. plynie, že M. bol formálne oprávnený vykonať exekúciu (draž-